

VZROKI IN POSLEDICE DVOJNOSTI LASTNINSKE STRUKTURE KONCESIONARJEV ZA POSEBNE IGRE NA SREČO



Urška Slemič
Petra Ternovec
Ida Slejko
Tatjana Blažič
Ljubica Ličen
Dejan Hreščak

Veljavna ureditev ne zagotavlja zaščite pomembnega javnega interesa, predvsem tistega povezanega z družbeno odgovornim prirejanjem iger na srečo niti ne zagotavlja ekonomske smiselnosti dejavnosti.

Prevladujoči interes: finančni oziroma davčni. Prioriteta pa naj bi bil turistični interes in preprečevanje igralniške odvisnosti.

Z državnim lastništvom si zagotovijo dodatno obliko nadzora zaradi zmanjšanja možnosti za nastanek negativnih vplivov (Avstrija, Nizozemska, Nemčija).

Zasebno lastništvo pa temelji na strogi zakonodaji, ki mora zagotoviti, da igralniške družbe spoštujejo način izvajanja igralniške dejavnosti, ki ga predpiše država sama (Las Vegas).

SPREMEMBE

- Najprej tujsko, kasneje še domače igranje
- Leta 1993 igralni avtomati v gostinskih objektih
- Leta 2001 dodelitev koncesij za igralni salon.

Nepravilnosti (v državnih igralnicah) pri upravljanju in vodenju se s sprejetjem Zakona o upravljanju kapitalskih naložb RS uredi.

OSNOVE IGRALNIŠKE GOSPODARSKE DEJAVNOSTI

- Igre na srečo lahko definiramo kot vsako aktivnost, v kateri oseba - igralec nekaj stavi ali zastavi. Igralec pri tem nima vpliva na končni rezultat oz. je dogodek pretežno odvisen od sreče.
- Država lahko uspešno izvaja trženje teh storitev, ker pozna dejstvo, da igra na srečo močno pritegne človeka k igranju.

ODNOS DRŽAVE DO IGRALNIŠKE DEJAVNOSTI

- Države lahko sprejemajo različne pravne ukrepe zaradi zaščite javnega interesa, od popolne prepovedi do popolne tolerance
- Danes je prepoved prirejanja iger na srečo v igralnicah v Indoneziji, Braziliji, na Tajskem, Japonskem, na Cipru in na Irskem.
- Nekaterе države pa omejujejo le določene oblike iger.
- Pri popolni prepovedi obstaja nevarnost ilegalnega igralništva.

INTERESI DRŽAVE

- ◉ Država je v konfliktu interesov.
- ◉ Na eni strani je zaščitnica javnega interesa in želi nadzorovati, obvladovati in omejevati to dejavnost.
- ◉ Medtem ko je po drugi strani v vlogi pobiralke davkov in želi spodbujati igralništvo.
- ◉ Če je lastnica lahko pride do konflikta zaradi političnega kadrovanja



VIDIKI PRISTOPA DRŽAV

- ◉ Ne glede na to za katero obliko lastništva gre, lahko države vprašanjem v zvezi s pravno ureditvijo igralništva pristopajo z različnih vidikov: razvojno-turističnega, družbenega, nadzornega in davčnega.
- ◉ Model ameriškega tipa igralništva pomeni pojav množičnega igralništva z uvedbo igralnih avtomatov. Posledica-osredotočenost na goste srednjega razreda, ki z majhnimi vložki dosega visoke dobičke.



ZGODOVINA IGRALNIŠTVA V RS

ZGODOVINA RAZVOJA DO OSAMOSVOJITVE

- ◉ v Gorici prva igralnica odprta 1795, 1913 igralnica v Portorožu. V začetku so bile igralnice namenjene le premožnim
- ◉ po prvi svetovni vojni prepovedane igralnice na celotnem slovenskem ozemlju, igralnice so bile moralno sporne
- ◉ prepoved igralništva vse do leta 1962, ko je bil sprejet zakon o igrah na srečo
- ◉ stave le v tujih valutah, jugoslovanskim državljanom vstop prepovedan
- ◉ 1964 odprta igralnica v Portorožu, 1965 na Bledu, v Novi Gorici šele 1982
- ◉ negativna lastnost . politično kadrovanje, pogoj za zaposlitev članstvo v partiji

ZGODOVINA RAZVOJA PO OSAMOSVOJITVI

- ◉ igralnice so bile izvzete iz splošne zakonodaje o lastninjenju, s posebnim zakonom prepovedano lastninjenje
- ◉ rast družbe HIT iz Nove Gorice, ki je uvedla ameriški koncept igre
- ◉ 1995 sprejet pravilnik, ki je podrobno določal pogoje za izvajanje tovrstne dejavnosti
- ◉ igre na srečo z igralnimi avtomati, so lahko prirejali samostojni podjetniki, ki so se ukvarjali z gostinsko dejavnostjo, 2001 sprejeta novela zakona, ki predpisuje obvezno pridobitev koncesije.

LASTNINSKA STRUKTURA

- vrsta sprememb sprva samoupravne delavske organizacije, potem delniške družbe v državni lasti, v začetku tega desetletja dovoljeni igralni saloni v zasebni lasti

SLOVENSKE IGRALNIŠKE DRUŽBE V DRŽAVNI LASTI

- delničarji koncesionarja za igralnice so lahko RS, lokalne skupnosti ter pravne osebe katerih 100 % lastnik je RS
- lastninska struktura državnih igralnic vključuje KAD in SOD ter lokalne skupnosti na območju kjer se igralnice nahajajo
- pomanjkljivosti se kažejo predvsem v političnem kadrovanju, ne obstaja državna strategija razvoja, pomanjkanje komunikacije med lastniki, neodgovoren odnos do lastnine

SLOVENSKE IGRALNIŠKE DRUŽBE V PRIVATNI LASTI

- na področju gospodarskih družb, ki prirejajo igre na srečo v igralnih salonih
- pomanjkljiva pravna ureditev za delovanje igralniških družb v zasebni lasti

RAZVOJNI VIDIK

- uvesti bi morali državno strategijo za to dejavnost
- Nova Gorica je kot center slovenskega igralništva uspela predvsem na uvedbi ameriškega modela igralništva
- povezava igralništva s turizmom

DRUŽBENI VIDIK

- ◉ Prekomerno igranje, neg. vplivi na zdravje, dodatni stroški za rehabilitacijo in zdravljenje zasvojenosti
- ◉ Minimalna starost za vstop v igralnico je 18 let
- ◉ Zasvojenost z igrami na srečo ni bolezen, ni vključena v sistem obveznega zdravstvenega zavarovanja
- ◉ Samoprepoved
- ◉ Sprememba strukture gostov v igralnicah

VLOGA JAVNEGA MNENJA IN DAVČNI VIDIK

- ◉ Novela ZIS - 2x več koncesij za igralne salone kot je bilo predvideno po strategiji iz leta 1997
- ◉ Zakonodaja in politika zasledujeta le davčni cilj
- ◉ Od iger na srečo se plačuje koncesija in davek
- ◉ Prireditelj posebnih iger na srečo ima davčno stopnjo 18% za klasične pa 5%
- ◉ Koncesijska dajatev je vrednost vplačil zmanjšana za dobitke in je od 5-20%

PRIHODNOST IGRALNIŠTVA

- ◉ Slovenija ima strateško prednost turizma in igralništva
- ◉ Priliv potrošnje tujih ekonomij, visoka domača zaposlenost, izvoz izdelkov in storitev na domačih tleh in po domačih cenah
- ◉ Lastništvo igralniških družb v svetu večinoma v zasebni lasti
- ◉ Slovenija - dopolnjeni osnutek strategije razvoja iger na srečo predlaga obdržati državni večinski delež v igralnicah
- ◉ Država želi omogočiti vstop domačim in tujim investitorjem - manjšinski lastniki
- ◉ Država pridobi finančna sredstva, igralniški »knowhow«, obdrži odločilno vlogo glede vodenja in upravljanja z igralnicami

DRŽAVNA ALI ZASEBNA LASTNINA

- Tudi strokovnjaki so deljenih mnenj, eni menijo da morajo igralnice ostati v državni lasti, drugi pa, da je igralništvo potrebno ločiti od države in omogočiti tuje strateške partnerje.



AKTIVNA KONCESIJSKA POLITIKA

- Koncesijska razmerja se na področju iger na srečo sklepajo pasivno na podlagi vlog in diskrecijskih odločitev vlade in ministra za finance, kar je nepregledno.
- Osnutek je predlagal spremembo sistema dodeljevanja koncesij, iz pasivnega v aktivni s pomočjo javnih razpisov.
- Dopolnilni osnutek predlaga ohranitev večinskega državnega deleža v igralnicah in nasprotuje ideji aktivne koncesijske politike - javni razpisi.
- Igralni saloni v zasebni lasti pa naj bi še naprej imeli pasivni sistem in obdržali svoje koncesije za nedoločen čas.

RAZVOJ POTENCIALNIH NOVIH KATEGORIJ PREDLAGANIH IGRALNIC

- Snovalci nove strategije so spregledali najvišjo kategorijo igralnic in začeli z drugo kategorijo - to so centri z omejeno ponudbo - izključno igralniško.
- Državi ne bi uspelo ustvariti privlačne destinacije s hoteli, zlasti če bi hotela pritegniti goste iz višjega ekonomskega razreda.

POLOŽAJ IGRALNIŠKE DEJAVNOSTI V STRUKTURI PRISTOJNOSTI DRŽAVNE UPRAVE

- Države z bolj razvitim komercialnim igralništvom imajo neodvisni organ, ki načrtuje in nadzoruje igralniško politiko.
- Dopolnitev osnutka ukinja ustanavljanje novega organa, ne omenja pa se Ministrstva za gospodarstvo, kar pomeni da igralništvo ostane v pristojnosti finančnega ministra.

VLOGA JAVNEGA MNENJA

- ◉ Edina oblika komunikacije z javnostjo je predvidena pri ukrepih povezanih z odgovornim igranjem.
- ◉ Javnost pričakuje koristi v obliki zaposlitev, razvoja in vključitve lokalnih turističnih produktov v ponudbo integriranega igralniškega centra ter zahteva, da se bo družba morebitnim negativnim družbenim posledicam izognila ali jih ublažila.

NADZORNI IN DAVČNI VIDIK

- ◉ cilj preprečevanja kriminalnih aktivnosti
- ◉ Obstoječi mehanizmi zagotavljajo visoko stopnjo varnosti javnega reda
- ◉ interesi države zaščiteni in da je zagotovila pogoje za varno izvajanje dejavnosti.
- ◉ združitev dajatev od iger na srečo (davka na igre na srečo in koncesijske dajatve) v enotni davek od iger na srečo.
- ◉ Davčna obremenitev oziroma razbremenitev bi bila odvisna od deleža turistične komponente in velikosti ekonomskih učinkov.

SKLEPNE UGOTOVITVE

- ◉ predmet posebnega nadzora, obdavčitve in omejitev trženja
- ◉ države upoštevajo enega ali več vidikov pomembnega javnega interesa: nadzornega, davčnega, razvojnega in družbenega
- ◉ Nadzorni vidik javnega interesa je najbolj pomemben
- ◉ davčnim oziroma interesom polnjenja državne blagajne,
- ◉ družbenim oziroma interesom, da se družbeno in ekonomsko protislovno domače igranje omeji in da igralništvo uživa javno podporo ali
- ◉ razvojnim oziroma smotrom, da se poleg polnjenja državnega proračuna omogoči tudi turistična potrošnja tako na igralniške kot tudi turistične dopolnilne storitve.
- ◉ Družbeni vidik je povezan tudi z vidikom ekonomskih koristi.

HVALA ZA POZORNOST

PASS

